

PROGRAMMA
VCP

KUNST & CULTUUR

WEEK VAN DE
TOEGANKELIJKHEID

GRENZELOOS CREATIEF!

Nijmegen:
Startdag

Oostburg:
Toneelworkshop

Rotterdam:
Startdag

Kaatsheuvel:
Red de zebra

Coevorden:
Schouwvignet

Utrecht:
Makkers in actie

Terneuzen: Taart
voor wethouder

Charlois: Schouw
Theater Zuidplein

Amstelland:
Nooduitgang?

Amstelland:
Schouwploeg

WEEK VAN DE TOEGANKELIJKHEID

Beste lezer

De tiende Week van de Toegankelijkheid duurde van 10 tot 17 oktober 2009. Kunst en cultuur staan dan centraal. Immers, veel culturele voorzieningen zijn nog altijd niet toegankelijk voor mensen met een beperking. Of het nu gaat om theaters en bioscopen of om bibliotheken. Terwijl dat wel een voorwaarde is voor een inclusieve samenleving: een maatschappij waaraan iedereen meedoet, beperking of niet.

Dat kan anders! Vinden - onder andere - de honderden enthousiaste vrijwilligers die het thema in het hele land handen en voeten hebben gegeven. Overal, landelijk en in steden, buurten en dorpen, organiseren zij voorstellingen, activiteiten en evenementen, waar mensen mét en zonder beperking van kunnen genieten. Talentenjachten, debatten, exposities en optredens. Daarnaast gaan vrijwilligers op schouwwestafette. Met de schouwlijsten van Programma VCP bekijken zij culturele voorzieningen in hun gemeente op toegankelijkheid. En wat blijkt? Onze theaters, bibliotheken en andere voorzieningen 'doen' het best goed. Maar het kan altijd beter.

De bedoeling van de Week, aandacht vragen voor toegankelijkheid voor mensen met een beperking - fysiek en mentaal - is dan ook zeker bereikt. In deze brochure blikken we terug. En we hopen u meteen enthousiast te maken voor de Week van de Toegankelijkheid 2010, met als thema 'Sport en beweging'. Want zolang er nog voorzieningen zijn die niet toegankelijk zijn, gaan we door...

Cor Langedijk
Programmadirecteur

Contact, Cor Langedijk
T 030 2823140
clangedijk@programmavcp.nl

WEEK VAN DE TOEGANKELIJKHEID 2010

Sport en beweging
11 t/m 15 oktober

“JE HOEFT NIET AAN

DE ZIJLIJN TE STAAN.”

OVERAL AANDACHT VOOR TOEGANKELIJKHEID

**Toneelworkshop
Oostburg:**
Iedereen doet mee

Op veel plaatsen in het land kon niemand er omheen: de Week van de Toegankelijkheid. Vol enthousiasme en inzet zorgden lokale belangenorganisaties daarvoor. Zij organiseerden programma's rond het thema Kunst & Cultuur. En ze regelden alles daar omheen: van subsidies en sponsors en vrijwilligers tot locaties en PR. Zoals in Albrandswaard en Sluis.

Exposities in Albrandswaard

Overall in het Zuid-Hollandse Albrandswaard was kunst tentoongesteld, tijdens de Week van de Toegankelijkheid. Exposities in de bibliotheek, het gemeentehuis, ontmoetingscentrum 'Het Boerderijtje', winkels en zelfs in de showroom van een autodealer. Schilderijen, foto's en keramiek, gemaakt door mensen met een

beperking. Best bijzonder, vindt Marianne Kooijmans van het Platform Gehandicaptenbeleid Albrandswaard. Zij was één van de vijf organisatoren van de Week van de Toegankelijkheid. "Indrukwekkend was de officiële opening. Frans Kroll, één van de exposanten, maakt prachtige foto's en bood de wethouder een eigen werk aan: een foto van een vriend met een beperking. Heel symbolisch. Frans

hield zijn eigen verhaal bij de foto. De foto hangt nu in de kamer van de wethouder."

Samen dingen doen. Dát is wat Marianne Kooijmans en haar mede-organisatoren proberen te bereiken met de Week van de Toegankelijkheid. "Integratie is belangrijk. Wij willen niet de beperkingen laten zien, maar de mogelijkheden."

“SAMEN DINGEN DOEN.”

Niet aan de zijlijn

Ook via de sport konden de inwoners van Albrandswaard kennismaken met die mogelijkheden. Zo gaven mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking demonstraties tijdens de sportmiddag. "De deelnemers lieten zien dat je helemaal niet aan de zijlijn hoeft te staan wanneer je toevallig iets niet zo goed kunt. Daarnaast was het ook gewoon leuk."

De organisatoren kwamen er overigens achter dat toegankelijkheid nog wel wat aandacht behoeft: "De sportzaal waar we de sportmiddag eerst wilden organiseren, bleek niet toegankelijk genoeg. We moesten uitwijken naar een andere locatie." Natuurlijk bespreekt het platform dergelijke problemen met de gemeente: "Wij hebben regelmatig overleg en dit nemen we zeker mee."

Enthousiaste mensen

In de aanloop naar de Week verspreiden de organisatoren cartoons via de winkels van het dorp. Elke week een nieuwe; vier weken lang. Dat trok de aandacht. Ook werd er voor en tijdens de Week van de Toegankelijkheid in de lokale kranten aandacht aan het programma besteed. "Ja, het was een enorm succes. Wij hebben er een goed gevoel aan over gehouden", aldus Marianne Kooijmans. Heeft zij tips voor andere platforms, voor 2010? "Zorg dat je op tijd begint met organiseren. Dat is voor de financiën belangrijk. Het duurt soms lang voordat je ergens subsidie voor toegekend krijgt. Zorg daarnaast voor voldoende mensen die willen helpen. Maar ook met een groepje enthousiastelingen kun je veel bereiken."

Sluis kijkt terug

In Sluis was Tilly van Duuren, voorzitter van de Stichting Werkgroep West-Zeeuws-Vlaanderen Gehandicaptenbeleid (SWWG) één van de organisatoren van de Week van de Toegankelijkheid.

Boodschap

"Kippenviel. Dat kregen we van het toneelstuk 'Rode rozen en jasmijn'. Het werd de eerste dag opgevoerd door de toneelgroep Duinart. Mensen met en zonder beperking deden mee. Het werd pakkend gespeeld. Vooral toen een jongen met Down syndroom zijn boodschap de zaal in 'gooide': 'Laat ons onze eigen beslissingen nemen!'. De zaal was er stil van", vertelt ze.

Kinderen doen volop mee

Die middag had de toneelgroep al een workshop georganiseerd voor kinderen met en zonder beperking. Ook dat was een groot succes. Twee uur lang deden de kinderen mee: ze waren soldaten, koninginnen en popsterren. "Kinderen kijken even en dan gaan ze over tot de orde van de dag. Beperking of niet." Dat was ook zo tijdens de schilderworkshop, de laatste dag. Kinderen maakten schilderijen die meteen werden tentoongesteld tijdens de infomarkt later die dag. Tilly van Duuren: "Voor die infomarkt hadden we twaalf verschillende stands, onder andere van MEE, de gemeente, de Zonnebloem en een zorgorganisatie. Vooraf vroegen we ons wel af wat we ervan moesten verwachten, maar we hadden een constante stroom bezoekers."

Met een beperking kom je nogal wat tegen

Heel verrassend vond men het schaken voor mensen met een visuele beperking en de hindernisbaan van Bus 1202. "Er was een groepje giechelende meiden. Ze deden de zwarte brillen op en zagen niets meer. Ook liepen ze lachend achter rollators. Hihahaha. Maar je zag ze steeds serieuzer worden. Achteraf zeiden ze: 'Ja, als je een beperking hebt, kom je nogal wat tegen.' En zo reageerden ook de vertegenwoordigers van de gemeente." Met een vurig debat over de inclusieve samenleving besloten Tilly van Duuren en haar mede-organisatoren een succesvolle week. Ze kregen volop aandacht en bekendheid en merken de resultaten nog steeds: "We krijgen veel telefoontjes van mensen die ons eerst niet wisten te vinden, maar nu wel. Dat was ons doel. Publiciteit en werken aan toegankelijkheid", besluit ze trots.

Platform Gehandicaptenbeleid Albrandswaard

Heraut 19
3161 NB Rhoon
T 010 5013283
www.gehandicaptenalbrandswaard.nl

Stichting Werkgroep West-Zeeuws-Vlaanderen Gehandicaptenbeleid (SWWG)

Wilde weg 1
4508 PN Waterlandkerkje
T 06 12 936 664
www.gehandicaptensluis.nl

CULTURELE INSTELLINGEN ONDER DE LOEP GELEGD

Uitreiking Toegankelijkheidsprijs

Maar liefst 54 culturele instellingen gingen onder de loep tijdens de Week van de Toegankelijkheid. Zijn zij fysiek toegankelijk? Zijn de medewerkers behulpzaam en vriendelijk? Is hun informatie voor iedereen begrijpelijk? In de meeste gevallen wél, concludeerden lokale organisaties.

Christiaan Dol, inhoudelijk medewerker VCP: "De toegankelijkheid voor mensen die slecht ter been zijn, is goed. Bijna alle geschouwde gebouwen hebben een entree zonder trappen of treden óf met hellingbaan of lift."

De toegankelijkheid voor mensen met een auditieve of visuele beperking is minder groot. In veel gevallen ontbreekt bijvoorbeeld een gidslijn. Mensen die een verbrede zitplaats nodig hebben kunnen maar in weinig theaters terecht. Ook de informatie voor mensen met verstandelijke beperkingen kan soms beter. Wel is de benadering van mensen met een beperking overall goed."

Directeur centrale bibliotheek

Rotterdam: "We werken altijd aan een zo laag mogelijke drempel. Ik ben blij met het schouwrapport en betrek medewerkers bij de aanbevelingen."

De Stichting Overleg Lichamelijk Gehandicapten Amstelland (OLGA) heeft, met een delegatie van ervaringsdeskundigen, vrijwilligers, beleidsambtenaren en beheerders, culturele instellingen geschouwd. Bij het presenteren van de resultaten, op 13 oktober, waren, naast media, vertegenwoordigers van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveel, Ouder-Amstel en Uithoorn aanwezig. Bij het Cobra Museum was geen enkel minpuntje gevonden; daarom nomineerde men dit museum voor de toegankelijkheidsprijs 2009.

Schouwploeg uit Boekel: "Wij hebben met plezier deelgenomen aan de schouwwestafette. Onze schouwploeg bestond naast mensen met motorische, zintuiglijke en verstandelijke beperkingen uit chronisch zieken. Ook beleidsmakers deden mee. Zo lieten wij ter plekke obstakels zien."

Cobra Museum Amstelveen wint Toegankelijkheidsprijs

Trots is men bij het Cobra Museum op de Toegankelijkheidsprijs 2009.

"Het is een bevestiging van het prachtige gebouw dat we hier hebben", aldus woordvoerder Lieke Fijen. Veertien jaar geleden ontwierp Wim Quist het museumgebouw. Juist hij heeft een reputatie op het gebied van toegankelijkheid. Het resultaat: een prettig, open gebouw met een gelijkvloerse entree, waar medewerkers de bezoeker makkelijk kunnen helpen. Binnen is aan alles gedacht: kapstokken op lage hoogte, geen obstakels, brede doorgangen, een lift met stoel, grepen en braille-aanwijzingen en een simpele bewegwijzering. Lieke Fijen: "Als museum willen wij de beleving van onze kunst voor elke bezoeker, groot of klein, met of zonder beperking, optimaal laten zijn. Het gebouw speelt daarbij een grote rol. Het is een lust je hier rond te bewegen." Zij noemt de prijs een opsteker voor de servicegerichtheid. "Onze medewerkers zijn echte gastheren en -vrouwen: zij helpen waar ze kunnen. Zo creëren wij mentale toegankelijkheid."

Cobra Museum

Sandbergplein 1
1181 ZX Amstelveen
www.cobra-museum.nl
www.gehandicaptensluis.nl

LOKALE ERVARINGEN EN LANDELIJK BELEID

Lokale belangenorganisatie helpen de landelijke organisaties. En andersom. Ook tijdens de Week van de Toegankelijkheid. Aan het woord Hadewych Cliteur, directie Chronisch Zieken en Gehandicapten Raad (CG-Raad) en Wim Drooger, directeur Platform VG.

CG-Raad: Lokale acties en landelijke lobby

Hadewych Cliteur: "Voor ons zijn de Tweede Kamerverkiezingen enorm belangrijk. Er is nog steeds geen wetgeving rond toegankelijkheid van bijvoorbeeld gebouwen. Wij willen dat alle partijen dit in hun verkiezingsprogramma opnemen en dat het in het regeerakkoord komt. Door de ontbrekende wetgeving moeten veel zaken rond toegankelijkheid in elke afzonderlijke gemeente worden geregeld. Lokale belangenbehartigers moeten daar voor lobbyen en via VCP ondersteunen wij hen daar graag bij. Bovendien, om goede landelijke lobby te voeren, heb je harde praktijkinformatie nodig. De Week van de Toegankelijkheid is daarvoor enorm nuttig. Met de resultaten staan wij sterker in onze schoenen. En kunnen we meer betekenen voor de lokale groepen."

Platform VG: Toegankelijkheid is herkenning

Wim Drooger: "Het was de eerste keer dat Platform VG meedeed aan de Week van de Toegankelijkheid. En zeker niet de laatste keer. Toegankelijkheid gaat voor mensen met een verstandelijke beperking verder dan een hellingbaan of lift. Die zijn ook belangrijk, maar het zit 'm daarnaast ook in de bejegening: hoe gaat de maatschappij met mensen met een beperking om? Kunnen zij bijvoorbeeld pianoles volgen? Een restaurant bezoeken? Het belang daarvan wordt tijdens de Week goed benadrukt. Waar we nog meer aandacht voor gaan vragen is de toegankelijkheid van informatie. Korte, heldere stukjes tekst in herkenbare taal. Makkelijk vindbaar. Begrijpelijkheid: dáár ligt voor onze doelgroep de basis van meedoen aan de samenleving. Dat is iets voor onze politieke lobby."

Jan Fousert, coördinator

Week van de Toegankelijkheid:

"Overall in het land waren mensen actief. Er gebeurde van alles. Heel bijzonder waren de drie startdagen. In Assen was er een expositie met kunst van mensen met beperkingen, muziek en een talentenjacht. Nijmegen organiseerde een theaterspektakel. In Rotterdam kon je naar een politiek debat, muziek, theater of een braille workshop. De week werd afgesloten in Den Bosch met een optreden van Micha Wertheimer en het uitreiken van de Toegankelijkheidsprijs aan het Cobra Museum. Zonder de inzet van alle vrijwilligers had de week nooit zo'n succes kunnen worden."

CG-Raad

Postbus 169
3500 AD Utrecht
T 030 2916600
www.cg-raad.nl

Platform VG

Postbus 1223
3500 BE Utrecht
T 030 2363729
www.platformvg.nl

WAT DOET PROGRAMMA VCP?

Programma VCP streeft naar een inclusieve samenleving: een samenleving die rekening houdt met de belangen van mensen met een beperking. Lokale belangenbehartigers komen op voor de belangenbehartiging van mensen met beperkingen en VCP ondersteunt hen daarbij.

De Chronisch zieken en Gehandicapten Raad (CG-Raad) en Platform VG hebben Programma VCP in het leven geroepen. Hun doel? Het versterken van de belangen-

behartiging op lokaal niveau. Eén van de middelen daarbij, nu alweer tien jaar, is de jaarlijkse Week van de Toegankelijkheid. Tijdens deze week vragen mensen met een beperking of chronische ziekte lokaal en landelijk aandacht voor (on)mogelijkheden om deel te kunnen nemen aan de samenleving.

De lokale organisaties kennen de gemeentelijke voorzieningen en de plaatselijke politiek. Zij vragen daar aandacht voor de zaken die belangrijk zijn voor

mensen met beperkingen. VCP helpt hen daarbij. De koepelorganisaties lobbyen bij de landelijke politiek voor passend beleid en goede wetgeving. Zij gebruiken daarbij de ervaringen en gegevens die bijvoorbeeld via de Week van de Toegankelijkheid beschikbaar komen. VCP zorgt voor de contacten tussen lokale en landelijke organisaties.

*Week van de
Toegankelijkheid*

COLOFON

De Week van de Toegankelijkheid is een initiatief van Programma VCP, CG-Raad, Platform VG, Viziris en het Revalidatiefonds.

© Programma VCP, 2010

Interviews: Maureen Tuin

Eindredactie: Programma VCP

Fotografie: Duo-Foto (p. 1,2,4), H. van Geffen (p. 2), Raymond Troch (p. 1,2)

Vormgeving: RAAK Grafisch Ontwerp

Drukwerk: Giesbers Multimedia Heerenveen

Programma Versterking CliëntenPositie (VCP)

Postbus 1038

3500 BA Utrecht

T 030 2823162 (helpdesk)

helpdeskvcp@programmavcp.nl

www.programmavcp.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt of hergebruikt zonder voorafgaande toestemming van Programma VCP.